

NIK w Sejmie o Puszczy Białowieskiej

21 października 2014 r. w Sejmie odbyło się posiedzenie z udziałem NIK w trakcie którego przedstawiono wyniki kontroli dotyczącej zarządzania Puszczą Białowieską.

21 października 2014 r. w Sejmie odbyło się posiedzenie z udziałem NIK w trakcie którego przedstawiono wyniki kontroli dotyczącej zarządzania Puszczą Białowieską. NIK podziela krytyczne uwagi Pracowni dotyczące błędów popełnianych przez Lasy Państwowe w obrębie Puszczy. Puszcza powinna być chroniona bardziej skutecznie.

Kontrola dotyczyła okresu 2011-2013 oraz miała na celu: ocenę działalności Ministerstwa Środowiska w trakcie przygotowywania planów urządzania lasu (PUL), ocenę nadzoru ministra oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) nad PUL; ocenę wdrażania planów przez nadleśnictwa.

W wyniku kontroli NIK stwierdzono m.in. że:

- zatwierdzone plany były kompromisem pomiędzy oczekiwaniami organizacji pozarządowych a oczekiwaniami społeczności lokalnej;
- zmniejszony w ostatnich latach rozmiar pozyskania drewna i wyłączenie z gospodarowania drzewostanów w wieku ponad 100 lat został oceniony pozytywnie;
- nie zapewniono dostatecznej ochrony wszystkich drzewostanów ponadstuletnich, wskazówki dotyczące działania w najcenniejszych drzewostanach mają charakter nieprecyzyjny i informacyjny, można je modyfikować;
- stwierdzono niewystarczający nadzór Ministra Środowiska nad zabiegami w 2012 r.;
- wadliwa decyzja Ministra Janusza Zaleskiego z 2012 r. zatwierdzająca PUL musiała (na wniosek m.in. Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot) zostać zmieniona, co o 4 miesiące wydłużyło okres funkcjonowania bez planów;
- brakuje strategii prowadzenia gospodarki leśnej na obszarze Puszczy.

Według NIK należy:

- opracować z udziałem naukowców, NGO i leśników strategię dotyczącą prowadzenia gospodarki leśnej w Puszczy Białowieskiej uwzględniającej ochronę gatunków i siedlisk Natura 2000;
- zmienić zatwierdzone PUL lata 2012-2021, oraz ustalić zasady wykonywania cięć przygodnych w Puszczy;
- zobowiązać dyrektorów RDLP do uzgadniania z Ministerstwem pozyskania drewna prowadzonego w okresach, w których nie obowiązują plany urządzania lasu.

Wiceminister Środowiska, Główny Konserwator Przyrody, Piotr Otawski stwierdził, że:

- podaż drewna wydaje się być na dostatecznie wysokim poziomie zaspakajającym lokalne potrzeby, ponieważ część pozyskanego z Puszczy surowca drzewnego trafia poza powiat hajnowski;
- trudno się zgodzić z niewystarczającym nadzorem MŚ nad Puszczą, od tego jest RDLP, Ministerstwo Środowiska nie posiada zasobów kadrowych;
- została podjęta inicjatywa legislacyjna ws. przepisów regulujących prowadzenie w nadleśnictwach gospodarki do czasu zatwierdzenia planów urządzania lasów; ma to polegać na uzgadnianiu z resortem pozyskania drewna w okresach przejściowych;
- w sprawie nieprawidłowości przy obrocie drewnem w Puszczy (niedopełnienie procedur

dotyczących zamówień publicznych) wyciągnięto konsekwencje personalne - jeden z nadleśniczych stracił posadę;

- nie ma pewności czy jest potrzebna dodatkowa strategia zarządzania puszcza - są PUL, niebawem zostaną zatwierdzone: plan ochrony Białowieskiego Parku Narodowego oraz plan zadań ochronnych Natura 2000;
- nałożone przez resort ograniczenia nie są nowatorskie, są jedynie kontynuacją polityki wcześniejszych rządów: już w 1998 roku Generalny Dyrektor Lasów Państwowych ustanowił moratorium dla drzewostanów ponadstuletnich; decyzja zatwierdzająca PUL w 2003 r. również zawierała podobne ograniczenia;
- rząd wspiera powiat, nawet pomimo bezkompromisowego podejścia i weta samorządów dla ministerialnego programu ochrony Puszczy, w ostatnich latach przeznaczono 30 mln zł dla powiatu hajnowskiego;
- rząd przygotowuje szeroki (dziesiątki lub setki milionów) projekt sięgnięcia po środki wspólnotowe po to by budować potencjał turystyczny tego regionu.

Poseł Czykwin zauważył, że najbardziej zagrożonym gatunkiem w Puszczy jest ludność białoruska, której ubywa szybciej niż ubywa ludzi w innych powiatach.

Były burmistrz Hajnówski, Mieczysław Gmiter zauważył, że minister kazał nadleśniczemu pilnować opon w samochodzie przedstawiciela Pracowni pod groźbą utraty stanowiska, a nadleśniczowie nie są od tego by pilnować opon szefa Pracowni. Według M. Gmitera Hugo Conwentz nie zasługuje na pomniki, bo przybył z armią okupacyjną, natomiast martwe drewno z Puszczy należy sprzedać a pieniądze przeznaczyć na głodujące dzieci.

Ksiądz Tomasz (Radio Maryja, kapelan leśników i myśliwych) oznajmił, że jak leśnicy patrzą na Puszcze to płyną im łzy, natomiast z relacji ludności Puszczy wynika, że „car traktował ich lepiej, jak obecna władza”. Duchowny zwrócił się również do posłów leśników, że nie powinni występować ws. Puszczy politycznie, ale wychodzić do siebie jak leśnik do leśnika.

Były minister środowiska, prof. Jan Szyszko, stwierdził, że „uruchomiono gradację kornika drukarza, który wyeliminował aparaty asymilacyjny na setkach hektarów, co spowodowało, że przestała działać pompa, która podnosiła poziom wody do góry”. Szyszko zwrócił uwagę, że na cmentarzach pojawiają się nagrobki z napisem - „ja te lasy sadziłem”. Przy każdym wydzieleniu w Puszczy trzeba postawić słupek granitowy z informacją, kto sadził Puszcze.

Cieszą nas wnioski z kontroli NIK w dużej mierze zbieżne ze stanowiskiem i postulatami Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot. NIK potwierdziła wiele zgłaszanych przez Pracownię błędów dotyczących zarządzania Puszcza przez Lasy Państwowe. Budujący jest fakt, że NIK zgadza się z obecnym sposobem ochrony Puszczy, a nawet postuluje zwiększenie rygorów ochronnych.

Adam Bohdan

Osoba kontaktowa:

Adam Bohdan, tel. 532 284 313

e-mail: podlasie@pracownia.org.pl

Czytaj również:

- nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-puszczy-bialowieskiej.html
- sejm.gov.pl/sejm7.nsf/transmisje.xsp?unid=3A1D35A62AF3800DC1257D6D0041D9D4